

Aydın Boysan, mizah edebiyatımızda son elli yılda kuvvetli kalemiyle kendine yer açan bir ustadır. Onun kitaplarında belirttiği mizahla ilgili düşünceleri, bu edebiyat dalına değerli katkılardandır. Onları ayrı bir yazı içinde değerlendirmeye çalışacağım çünkü mizah konusunda, özellikle de teori ve tanım yapma bölümünde ondan öğrenilecek birçok husus bulunmaktadır.

Yeni yılın ilk günlerinde (5 Ocak 2018) kaybettiğimiz Aydın Boysan'ın kitaplarını da ilk baskılarına göre daha önceden belirttiklerimin dışında söyleyebileceğim:

Bilgi Yayınevi, Ankara Yayınları:

Yıl: 2046-*Uzay Anıları*, 1999; *Zaman Geçerken*, 2001; *Felekten Bir Gün*, 2003; *Neşeye Şarkı*, 2004; *Merak Uyanınca*, 2005; *Binbir Yaşam Sahnesi*, 2005.

Yapı Kredi Yayınları, İstanbul:

Yüzler ve Yüreklere, 2002; *İstanbul'un Kuytu Köşeleri*, 2003; *Ne-reye Gitti İstanbul?*, 2000; *Ne Güzel Günlermiş*, 2005.

Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul:

Ne Hoş Zamanlardı, 2007; *Uzun Yaşamın Sırrı*, 2008; *Ayıp Olmadan*, 2009; *Acele Etme Çabuk Ol!*, 2010; *Bıkma Yaşa*, 2010; *Haydi Dostlar*, 2011; *Bir Ömür Yetmiyor*, 2012; *Doyulmaz Dünyamıza*, 2013.

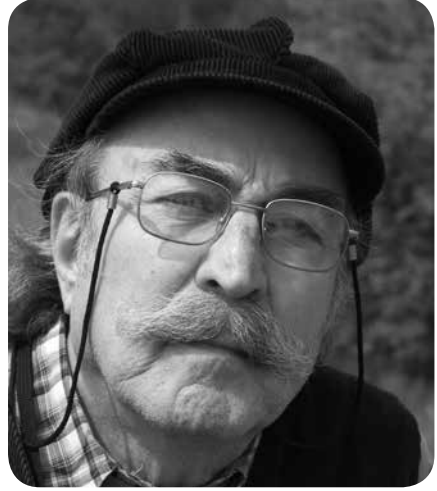
YILMAZ ONAY

Nail TAN

Oyun yazarı, çevirmen ve oyuncu, yönetmen Yılmaz Onay; ikamet ettiği Bodrum'daki evinde 9 Ocak 2018 Salı günü hayata veda etti. Cenazesi, 13 Ocak 2018 Cumartesi günü Bodrum Gündoğan Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Asıl adı Mustafa Yılmaz Kurt Onay olan yazar, 20 Nisan 1937 tarihinde Gaziantep'te doğdu. Ailesi Elazığ Ağılıdır. Babası Cevat Bey, annesi ise Sıdıka Hanım'dır.

Ankara'da Ulus İlkokulu, Cebeci Ortaokulu ve Gazi Lisesinde ilk ve ortaöğrenimini tamamladı (1955). İTÜ İnşaat Fakültesini bitirdi (1960). Bu fa-

kültede yüksek lisans eğitimi aldı. Bayındırlık Bakanlığında proje mühendisliği (1960-1972) ve TÜBİTAK'ta araştırma uzmanı (1972-1980) ola-

rak görev yaptı ve emekliye ayrıldı. Emeklilik döneminde oyunculuk, yönetmenlik, oyun yazarlığı ve çevirmenlikle meşgul oldu. İstanbul Devlet Tiyatrosu, Ankara Deneme Sahnesi ve Ankara Sanat Tiyatrosunda çok sayıda oyunu sahneye koydu. Son yıllarda Bodrum'a yerleşti.

Oyun yazarı olarak tanındı. İki de roman yazdı. *Yazılar Filmatik* romanı TRT tarafından filme çekildi (1998-1999). Çevirilerinde de tiyatro ve edebiyata ağırlık verdi.

Aldığı ödüller içinde üçü önemlidir:

1982 *Küçük Adam Ne Oldu Sana?* oyunuyla Sanat Sevenler Derneği En İyi Reji Ödülü.

1984 *Dev Masalı* oyunuyla TOBAV Oyun Yarışması Üçüncülük Ödülü.

1986 *Sanatçının Ölümü* oyunuyla TOBAV Oyun Yarışması Üçüncülük Ödülü.

Başlıca kitapları tür ve ilk yayım yılına göre şöyle sıralanabilir:

Roman: *Yazılar Filmatik* (1994), *Oyun Değil* (2002).

Oyun: *Tren Gidiyor* (1984), *Dört Oyun: Bu Zamlar Bana Karşı*, *Dev Masalı*, *Sevdalı Bulut*, *Şarkılarımız Ölmesin* (1985), *Dev Masalı* (1986), *Toplu Oyunları I: Sanatçının Ölümü*, *Arafta Kalanlar*, *Karagöz'ün Muamması* (1992), *Toplu Oyunları II: Karadul Efsanesi*, *Hücre İnsanı*, *Promethia*, *Karakedi Geçti*, *Tren Gidiyor* (1994), *Şarkılarımız Ölmesin* (Çocuk Oyunu, 2005).

İnceleme: *Nazım Hikmet'in Tiyatrosu* (1997).

Deneme/Eleştiri: *Gerçekçilik Yeniden* (2012).

Uyarılama: *Küçük Adam Ne Oldu Sana?* (H. Fallada, 1992).

Derleme: *Brecht'le Yaşamak* (1985), *Tiyatro Çalışması* (1994).

Yurdanur Onay'la evliydi. İki evladı bulunmaktadır.

Tiyatro edebiyatımıza, oyun yazarı ve oyun çevirmeni olarak önemli hizmetlerde bulundu. Ruhu şad olsun!

TEKTAŞ AĞAOĞLU

Hikâye, deneme yazarı ve çevirmen, gazeteci Tektaş Ağaoğlu; 9 Ocak 2018 Salı günü İstanbul'da Şişli Amerikan Hastanesinde hayata veda etti. Cenazesi, 11 Ocak 2018 Perşembe günü Teşvikiye Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Feriköy Mezarlığı'ndaki aile kabristanında toprağa verildi.

Asıl adı Hasan Tektaş Ağaoğlu olan yazar, 3 Mart 1934 tarihinde

İstanbul'da doğdu. Babası DP Bakanlarından hikâyeci Samet Ağaoğlu, annesi ise milletvekilliği (1961-1969) de yapmış olan Neriman Ağaoğlu'dur. Dedesi Azerbaycan göçmeni Ahmet Ağaoğlu, Millî Mücadele döneminin Matbuat Umum Müdürü / Basın Yayın Genel Müdürü (1921-1923) ve Türkçü bir yazardı. Türkiye'nin ilk kadın avukatı Süreyya Ağaoğlu ve yazar, MEB yüksek bürokratı Tezer Taşkıran halaları,

şair Mustafa Kemal Ağaoğlu (Mim Kaf Agayef) ise kardeşidir.

İyi bir öğrenim gördü. Ankara Mimar Kemal İlkokulu, 1. Ortaokul ve Atatürk Lisesinde ilk ve ortaöğrenimini tamamladı (1951). İngiltere'ye gidip Oxford Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi (1956). BBC Türkçe Yayınlar Bölümünde bir süre (1960-1964) görev yaptıktan sonra şair kardeşi Mustafa Kemal Ağaoğlu ile Ağaoğlu Yayınevini kurup yönetti (1964-1972). *Gerçek* gazetesinde sorumlu yazı işleri müdürlüğü yaptı (1975). Yayınlarından dolayı zaman zaman soruşturma ve yargılama ile karşılaştı. 12 Eylül 1980 Harekâtı'ndan sonra İsviçre'ye gidip dokuz yıl kadar vatanından ayrı yaşamak zorunda kaldı (1980-1989). Yurda dönüşünde İstanbul'a yerleşti. Yazarlığı yanında resim ve heykel çalışmalarlarıyla da tanındı. Bazı yazılarında Baki Uğur, Halim Togan imzalarını kullandığı görüldü.

Edebiyatla şiir ve hikâye yazarak ilgilendi. İlk hikâyesi 1952 yılında *Varlık* dergisinde yayımlandı. Şiir, hikâye ve yazıları *Varlık*, *Yeditepe*, *Pazar Pastası*, *Meydan*, *Ant*, *Yeni Adımlar*, *Yeni Dü-*

şün, *Kitle*, *İlke*, *Görüş* ve *Söz* dergileriyle *Gerçek*, *Yeni Ortam* gazetelerinde basıldı. Şiir ve hikâyelerinden çok çevirileriyle tanındı. İngilizceden başarılı çeviriler yaptı.

Eserleri tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Hikâye / Öykü: *Ölümden Hayata* (1956)

Deneme: *Karanlıkta Oturma Özgürlüğü* (1978)

Kadriye Ezel Hanım'la evliliğinden oğlu Ahmet bulunmaktadır.

Ruhu şad olsun!

ALİ KIZILTUĞ

Kızıltuğ mahlasıyla tanınan, iki bini aşkın şiir ve türküye imzasını atan halk ozanı/âşık Ali Kızıltuğ; kanser tedavisi gördüğü Ankara Güven Hastanesinde, 13 Aralık 2017 Çarşamba günü hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 14 Aralık Perşembe günü Anka-

ra Oran Pir Sultan Abdal Cemevinde öğleden sonra düzenlenen erkânın ardından memleketi Sivas Divriği'nin Mursal köyüne götürüldü ve 15 Aralık Cuma günü köy mezarlığında toprağa verildi.

Rahmetli Kızıltuğ, kimlik belgesine göre 1 Ocak 1944 tarihinde Divriği'nin Mursal köyünde doğdu. Babası çiftçi İbrahim, annesi ise Gülşe Hanımdır. İki yaşında annesini kaybedince baba-annesi Elif Hanım tarafından büyütüldü.

Köyünün ilkokulu bitirdi. Rençberlik işlerinde babasına yardım etti. 14 yaşına geldiğinde köyündeki Abbas Çiftçi'den bağlama çalmayı öğrendi. Önce usta malı türküler çalıp söyledi. 16 yaşında Fatma Hanım'la evlendi. Vatan görevini 1965-1967 yılları arasında Ankara Mamak'ta yerine getirdi. Askerlik sonrası köyüne döndüğünde 400 haneli köyden, büyük şehirlere göç sonucu 33 hanede insanların yaşadığını görüp "Asri gurbet harap etmiş köyümü" mısrasıyla başlayan şiirini söyleyip ezgiyle havalandırdı. İlk plağına da bu türküyü okudu (1969). İstanbul'da ilk plak ve ses kasetlerini doldururken inşaatlarda çalıştı. Tepebaşı'nda düzenlenen bir âşıklar yarışmasında birinci seçildi (1971). İstanbul'dan geçim sıkıntısı sebebiyle

Ankara'ya göç etti (1972). TCDD Genel Müdürlüğünde çaycılığa başladı. Genel Müdürün ilgisiyle daktilo kursuna katılıp memuriyete geçti. Daha sonra Mamak Belediyesinde memuriyetini sürdürdü. Bu sırada dışardan ortaokulu bitirdi. Memuriyetle sanat çalışmalarını birlikte yürütüp emekliye ayrıldı. 2017 Ağustos'unun sonunda Sivaslı araştırmacı Tekin Şener'in kendisiyle Mursal köyünde yaptığı söyleşide söylediğine göre (*Hayat Ağacı*, S. 33, 2017, s. 29-37); 2017 yılı itibarıyla 87 albüm/ses kaseti, 103 plak çıkarıp, çoğunu havalandırdığı 2160 şiir yazdı. Albüm/ses kasetlerinden 67'si Türkiye'de, 20'si de Avrupadaki stüdyolarda doldurulmuştur. *Yamadağları*, *Gurbet Yolcusu*, *Suriye*, *Kader* ve *Ara-bistan Çölleri* gibi hikâyeli şiirleri de vardır.

Ali, Ali Kızıltuğ ve Kızıltuğ mahlaslarını kullanan şairin irticalen/dogaçlama şiir söylemesi yoktur. Ancak, şiirlerini besteleme/havalandırma yeteneği güçlüdür. Gurbet, hasret, geçim sıkıntısı ve sosyal dertler ve aşk, şiirlerinde sıklıkla ele aldığı konulardır.

2017 yılında Sivas Valiliğince yayımlanan 3 ciltlik *Sivas Türküleri ve Oyun Havalari* adlı kitapta (haz. İ. Öztürk, S. Turhan, K. Dökmetaş, A. Turan Şan, U. Kaya) TRT ve Sivas THM repertuarına kazandırdığı bazı türküler şunlardır:

1. Dam üstünde çul serer, 2. Ellerini sürme bana, 3. Gel vefasız bu yurtlara hor bakma, 4. Kırat bu dağları aşmalı bugün (semah), 5. Mursal'dan çıktım Hekme'ye doğru, 6. Asri gurbet harap etmiş köyümü, 7. Derya kenarında kayık değilim, 8. Gönlüm viran

oldu senin elinden, 9. Karşiki tarlanın ekini seyrek, 10. Bir sabah uğradım göl kenarına.

Hakkında Gazi Üniversitesinde Sevinç Kılıçaslan Kırpık ve Yaprak Yılmazoğlu'nun yaptığı araştırmaya göre (*Yaşayan Halk Şairleri/Sazın ve Sözü'nün Sultanları V*, ed. F. Ahsen Turan, E. Bolçay, Ankara 2011, s. 27-35); yaklaşık 55 ödül, takdir plaketi sahibiydi. *Dumanlı Yol* ve *Metris* adlı filmlerde oynamıştı.

Şiirlerinden bir bölümünü kitaba dönüştürdü. *Baykuşlara Kalan Köy* (1972), *Sorma Efindim* (2013).

Fatma Hanım'la evliliğinden ikisi erkek (Garip, Mustafa) ikisi kız (Gülşe, Sakine) dört evladı bulunmaktadır.

Ali Kızıltuğ 20-21. yüzyıl Türk âşık edebiyatının önemli, üretken şairlerinden biriydi. Sazı ve sözüyle bu edebiyata ve halk müziğimize değerli hizmetlerde bulundu. Ruhu şad olsun!

ENVER ERCAN

Şair, yazar ve yayıncı kimliğiyle tanınan, *Varlık* Genel Yayın Yönetmeni Enver Ercan (tam adı Ali Enver) 22 Ocak 2018 Pazartesi günü İstanbul'da, yumuşak doku kanseri tedavisi gördüğü hastanede hayata veda etti. Cenazesi, 23 Ocak 2018 Salı günü Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camisinde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Rahmetli Ercan, 21 Ocak 1958 tarihinde İstanbul'da doğdu. Babası Mehmet Mustafa Bey, annesi ise Münibe Neriman Hanım'dır.

Haydarpaşa Lisesi birinci sınıfta, öğrenimini yarıda bıraktı. Vatan görevini Amasya'da tamamladı. *Yeni Düşün* dergisi ve De Yayınevinde çalışarak yayıncılığı öğrenmeye başladı (1985-1986). *Güneş* gazetesi, Dönemli Yayıncılık ve Simavi Yayınları tecrübelerinden sonra *Varlık* dergisi genel yayın yönetmenliğine getirildi (1990).

Öldüğü tarihe kadar bu görevini sürdürdü. Ercan, *Varlık*'taki görevi dışında *Sombahar* dergisinin kurucuları arasında yer aldı. *Yasak Meyve* (şair), *Siyahi* (kültür), *Sıcak Nal* (edebiyat) ve *Eşik Cini* (öykü) dergilerini çıkardı. Komşu, Korsan Yayın ve Yasak Meyve Yayınlarının kuruluşlarında

ve yönetiminde görev aldı. TRT 2, Flash TV ve Yeditepe TV’de edebiyat programları hazırladı, metin yazarlığı yaptı.

“Eksik Yaşam” adlı ilk şiiri *Hayat Resimli Roman* dergisinde yayımlandığından 19 yaşındaydı. Edebiyatın şiir dalına ilgi duydu. Şiir, söyleşi ve yazıları *Varlık*, *Yasak Meyve*, *Milliyet Sanat*, *Hürriyet Gösteri*, *Yeni Düşün*, *Sombahar*, *Yeni Olgu* ve *Broy* dergileriyle *Güneş*, *Cumhuriyet*, *Radikal* ve *Yeni Yüzyıl* gazetelerinde yayımlandı.

Şiir kitaplarının yanı sıra söyleşiler yaptı, antoloji ve biyografik incelemeleri basıldı.

Başlıca ödülleri şunlardır:

1996 Abdi İpekçi Mektup Yarışması Birincilik Ödülü

1996 *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*’la Cemal Süreya Şiir Ödülü

1997 *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*’la Yunus Nadi Şiir Ödülü

Kitapları tür ve ilk yayım yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Eksik Yaşam* (1977), *Sürçüyor Zaman* (1988), *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman* (1997), *Türkçenin Dudakları-sın Sen* (2014).

Söyleşi: *Şair Çünkü Onlar* (1990), *Şiir Uçar Söz Olur* (1994).

Uyarılama: *Mevlânâ’dan Masallar* (1990).

Biyografi/İnceleme: *Arif Damar/Nam-ı Diğer Arif Barikat* (Tülin Damar’la, 2008), *Gülümseyen Usta/Muzaffer İzgü* (2009), *Tut Elimden İzmir/Tarık Dursun K.* (2009), *Sözcük-*

lerin Doğasında Gezinmek/Yüksel Pazarkaya (2010), *Bir Hayatın Şiiri/Refik Durbaş* (2011), *Ege’de Zaman Yolcusu/Yaşar Aksoy* (2012), *Benim Külrengi Zamanlarım/Ahmet Cemal* (2013).

Antoloji/Seçki: *Varlık Şiirleri Antolojisi 1933 – 1993* (1993), *Varlık 60. Yıl Seçkisi* (1993), *Şiirlerde İstanbul* (1994), *Gülümseyen Anlar/Edebiyat Dünyasından Fıkralar* (1994), *Tanzimat’tan Bugüne Türk Öykü Antolojisi* (Y. N. Nayır’la, 1994), *20. Yüzyıldan Çocuklara Şiirler* (1994), *Türk ve Dünya Masalları* (1996), *Erkeklerin Aklından Geçen Öyküler* (İ. Önemli’yle, 2001), *Kadınların Aklından Geçen Öyküler* (İ. Önemli’yle, 2001), *Aşık Katiller Antolojisi* (İ. Önemli’yle, 2002), *Gezgin Ruhlar Antolojisi* (İ. Önemli’yle, 2002), *Bizans’tan Günümüze İstanbul Şiirleri* (2002), *Türk ve Dünya Edebiyatından Fıkralar* (2002), *Türk Edebiyatından Öyküler I-II* (İ. Önemli’yle, 2003), *Dünya Edebiyatından Öykü Antolojisi I-II* (İ. Önemli’yle, 2003), *Varlık’ta İlk İmzalar* (2003), *Varlık Şiirleri Antolojisi 1933 – 2008* (2008), *75. Yıl Seçkisi* (2008), *İstanbul’un 100 Şiiri* (2011), *Yaşamın Aklından Geçen Öyküler* (2011).

Türk Dili dergimizin 750/Haziran 2014 sayısında Mehmet Öztunç’un Enver Ercan’la şiir üzerine söyleşisi yayımlandı (s. 50 – 56).

Özge adında bir kızı bulunmaktadır.

Türkiye’nin en eski, köklü edebiyat dergilerinden *Varlık*’ı 27 yıl çıkarmak hiç de kolay değil. Şair ve yayıncı kimliğiyle daima anılacak. Ruhu şad olsun!